

Kvalitet pojedinca

Kvalitetnim odgojem i obrazovanjem dobijamo kvalitetne osobe, koje zatim kvalitetnim, organiziranim djelovanjem grade zdravo, moralno, kompaktno i uspješno društvo. Da bi se izgradilo takvo društvo, potrebno je aktivirati faktore uspjeha koji su sastavni dio zdravog pojedinca i zajedno čine suštinu čovjeka.

Sušтина čovjeka

Spoljašnja obilježja čovjeka, kao što je ljepota i tjelesna snaga i korpulentnost, ne čine suštinu čovjeka. Dakle, suština čovjeka nije u njegovom tjelesnom izgledu, ljepoti, snazi mišića, pa ni u društvenom položaju, bogatstvu, nego u njegovoj vjeri, razumu, moralu i stručnosti. Allah, džellešanuhu, ne obraća pažnju na izgled i materijalno bogatstvo, nego na vjeru i dobra djela, kao što se navodi u hadisu koji od Božijeg Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, prenosi Ebu Hurejra, radijallahu anhu: *“Uistinu Allah ne gleda u vaša tijela ni u vaše imetke, nego gleda u vaša srca i djela!”* (Muslim) Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: *“Jak vjernik je bolji i Allahu draži od slabog vjernika, a u obojici je dobro. Teži onome što će ti koristiti i traži Allahovu pomoć u tome, a nemoj očajavati. Ako te nešto zadesi, nemoj reći: ‘Da sam uradio tako i tako, bilo bi tako i tako’, nego reci: ‘To je Allahova odredba i On čini što hoće’, jer ‘da sam’ šejtanu otvara mogućnost djelovanja.”* (Muslim) U ovom hadisu Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, sasvim se jasno ističe da je islam vjera snažnih i moćnih mu'mina, a ne vjera iznemoglih i slabića. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, hadis izriče u formi konstatacije da je jak vjernik bolji od slabog vjernika, a, ustvari, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, želi podstaknuti vjernike da budu jači i bolji u svakom smislu i da usvajaju sve pretpostavke snage i uspjeha.

Objektivni faktori uspjeha: vjera, moral, stručnost, ambicioznost

Vjera je osnov po kojem se mjeri čovjek: **“Ne ženite se mnogoboškinjama dok ne postanu vjernice; uistinu je robinja-vjernica bolja od mnogoboškinje, makar vam se i sviđala. Ne udajte vjernice za mnogobošce dok ne postanu vjernici; uistinu je rob-vjernik bolji od mnogobošca, makar vam se i dopadao. Oni zovu u Džehennem, a Allah, voljom Svojom, nudi Džennet i oprost, i objašnjava ljudima dokaze Svoje, da bi razmislili.”** (El-Bekare, 221) Kada govorimo o uskoj povezanosti vjerovanja i djelovanja, i jakom utjecaju koji duhovna energija može imati u životu čovjeka, uvijek se trebamo sjetiti ashaba. Radi se o istim ljudima. Prije prihvatanja islama bili su neobrazovani, razjedinjeni, na smrt zavađeni, slabi, ali prihvatanjem islama oni se obrazuju, oni su jedinstveni, oni osvajaju svijet. Nema uspješnog društva bez organiziranog djelovanja. Nema organiziranog djelovanja bez korektnih međuljudskih odnosa. Nema korektnih međuljudskih odnosa bez uvažavanja normi ponašanja. Vrlo često su u povijesti i velike civilizacije propadale zbog moralnog sunovrata. Prosperitet društva ovisi o stručnosti i profesionalnosti osoba koje vrše javne funkcije. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u jednoj tako delikatnoj situaciji, kao

što je Hidžra, za vođu angažira nemuslimana, Abdullaha b. Urejkitu, jer se izuzetno dobro snalazio u pustinji. Međutim, za prosperitet nisu dovoljni samo spomenuti parametri. Postoji jedna osobina koju treba gajiti svaki vjernik, jer to svojstvo potiče ga da stremi i poduzima sve faktore za uspjeh i na ovom i na onom svijetu. To je ambicioznost. Vojnik koji nema ambiciju da bude general, slab je vojnik! Imati jasan i konkretan cilj u životu. Daleki i magloviti ciljevi čine čovjeka tromim i neaktivnim. Ibnul-Kajjim je govorio: *"Ko put pred sobom vidi dalekim, njegov hod postaje tromim."* Za uspjeh je potrebno postaviti cilj i detaljno razraditi planove za ostvarivanje tog cilja. Planiranje svoje budućnosti ni u kojem slučaju ne proturječi našem vjerovanju u sudbinu. Musliman treba uvijek težiti maksimumu, nastojati ostvariti najveći cilj, pa ako i ne uspije, ostao je u dobru, za razliku od onih koji se zadovoljavaju minimumom, pa često čak ni njega ne ostvare. Kada isplaniramo šta želimo raditi, trebamo se čvrsto osloniti na Allaha, džellešanuh, tražiti pomoć od Njega i ulagati maksimalne napore u ostvarenju tog cilja. Kada je Allah, džellešanuh, uz nas, kada u svom životu primjenjujemo principe koje nam je dostavio u Svojoj Knjizi, imat ćemo dovoljno samopouzdanja i snage da prihvatimo i najveće izazove, da rješavamo i najteže probleme.

Analiza situacija i ponašanja

U životu često ćemo nailaziti na velike nedaće i nezgode. U takvim slučajevima vjernik treba analizirati svoje ponašanje. I ne samo nakon većih nedaća i nezgoda! Poželjno bi se bilo preispitivati svako veće. Propitati se: šta smo i kako uradili? Kroz analizu uvidjeti koliko smo sami doprinijeli da nam se te nezgode dogode, a šta je rezultat objektivnih okolnosti. Loše stvari otkloniti, a u dobrim ustrajati. To je zapravo ispravan odnos prema objektivnim faktorima. Ali, ono što musliman u potpunosti treba izbjegavati jeste da se stalno vraća u prošlost, da nastoji mijenjati prošlost, da se uvijek kori zašto određene stvari nije drukčije uradio. U takvim situacijama musliman treba biti rezolutan, odlučno reći, to je Allahova, džellešanuh, odredba i što je Allah, džellešanuh, htio, to se i desilo. Samo oni koji postanu svjesni da ne mogu mijenjati prošlost, mogu aktivno djelovati na mijenjanju svoje budućnosti. Iz prošlosti trebamo crpiti pouke i ne ponavljati učinjene greške, ali nikada ne pokušavati promijeniti je. Tu snagu koju imamo iskoristiti na planiranju naše budućnosti. Takvo vraćanje i nastojanje mijenjanja prošlosti je šejtanski posao. Uzaludno ulaganje energije u nešto što je već odavno iza nas, i što se ne može promijeniti! Samo šejtan želi da ostanemo slabi!

Kvalitet života

Kao što se djela ljudi ne mjere njihovim kvantitetom i obimnošću, tako se ni životi ljudi ne mjere njihovom dugotrajnošću. Nekada čovjek dugo živi, ali u njegovom životu ne bude berićeta, a nekada ljudski vijek ne bude dug, ali bude plodonosan i ispunjen mnogim dobrima. Dovoljno je kao primjer navesti život Božijeg Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Za dvadeset i tri godine, koliko je trajao njegov period poslanstva, upotpunio je islam kao životni svjetonazor, osnovao najpravedniju državu, ustanovio najhrabriju i najkompaktniju armiju, odgojio je najbolju generaciju, u potpunosti je uspio izmijeniti njihovu narav i mentalitet, osigurao očuvanje Kur'ana - Božije riječi i svog sunneta, osnovnog tumača Allahove, džellešanuh, riječi, kao upute ljudima sve do Sudnjega dana. Zaista, među ljudima ima onih koji umru prije smrti i njihov život prestaje, iako se ubrajaju u žive. A među njima ima i onih koji žive i poslije smrti, jer su ostavili iza sebe dobra djela, korisno znanje, dobar porod ili učenike, koji se pridodaju njihovom životu koji se time produžava i postaje veoma dug. Islam posvećuje pažnju cjelokupnom ljudskom biću, ne zanemarujući nijedan njegov dio. Čovjeka Allahovim, džellešanuh, halifom na Zemlji prvenstveno čini njegova vjera, znanje, moral, pa tek onda finansijska moć, tjelesna snaga i ljepota. Svaki onaj koji želi biti uspješan u životu mora imati jasan cilj onoga što želi postići i istrajno, ulažući sve svoje potencijale, napore i tražeći pomoć od Allaha, džellešanuh, raditi na postizanju tog cilja. Veliki je uspjeh razlučiti u životu ono na što možemo utjecati od onoga na što ne možemo. Iz prošlosti možemo i trebamo uzimati pouke, ali je ne možemo mijenjati. Samo oni koji shvate da ne mogu mijenjati prošlost, pa energiju usmjere ka budućnosti, mogu značajnije utjecati na svoju i budućnost drugih.

